

Τεύχος 39 - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2019

Περιοδική έκδοση του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Περιεχόμενα

4
7
8
0
2
3
4
6
7
9

Συντελεστές έκδοσης:

Λάμπρος Κληρονόμος Γενικός Γραμματέας ΙΕΕΕ Μαρία Σουρή Συντονίστρια Έκδοσης Newsletter Έφη Κόκκα Φραγκίσκος Λεύκαρος Γιάννης Μιχαλόπουλος Μάκης Σολομών Ζώης Σόμπολος Αρετή Χαντζή

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΙΕΕΕ) Γ΄ Σεπτεμβρίου 101 Αθήνα 10434 Τηλ.: +30 210 8259504, fax: +30 210 8229405 e-mail: info@hiia.gr, website: <u>www.hiia.gr</u>

Αγαπητά Μέλη,

Καλή επιστροφή από τις καλοκαιρινές σας διακοπές.

Με χαρά σας γνωρίζω ότι το Ινστιτούτο μας

 βραβεύτηκε για μίαν ακόμη χρονιά από το IIA Global για τις δράσεις του τον Μάιο 2019 (Month of Internal Audit awareness) (βλ. επιστολή σελ. 18).

 διοργανώνει για πρώτη φορά στην Ελλάδα σεμινάριο για το COSO Internal Control Integrated Framework εντός του Νοεμβρίου με προδιαγραφές του ΙΙΑ

με στόχο την απόκτηση του Certificate με εξετάσεις, ύστερα από συμφωνία που υπογράψαμε με το IIA Global. Το εν λόγω Certificate δεν αφορά μόνο ελεγκτές, αλλά και μέλη Επιτροπών Ελέγχου και άλλων Επιτροπών ΔΣ, Executives αρμόδιους για την επίβλεψη του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, Internal Controllers, Risk officers, compliance officers κλπ. Στην Ελλάδα μετά την πρωτοφανή κρίση που αντιμετωπίσαμε, η γνώση, η ευθύνη και η λογοδοσία για το Internal Control (Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου) των Οργανισμών και εταιριών έχει πλέον αναγνωριστεί τόσο πολύ αναγκαία όσο ποτέ άλλοτε. Μη το χάσετε!

Στο παρόν τεύχος μην παραλείψετε να διαβάσετε τη συνέντευξη της κ. Goh Puay Che, CEO IIA στην Σιγκαπούρη, την οποία γνώρισα στο Τόκυο, στο Global Council του IIA. Αξίζει να δούμε το status του Εσωτερικού Ελέγχου σε μια χώρα με διαφορετική από εμάς κουλτούρα.

Ετοιμαζόμαστε για τη συνάντηση των ελεγκτών της χρονιάς. Το ετήσιο συνέδριό μας κάθε χρόνο την ίδια ημέρα, 17 Οκτωβρίου, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών! Θα αναλυθούν επίκαιρα «τεχνικά» θέματα του Εσωτερικού Ελέγχου αλλά και της 2ης γραμμής άμυνας, από εξέχοντες ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό, όπως:

- Δρ. Β. Λαζαράκου, Πρόεδρος Κεφαλαιαγοράς
- Α. Μπίνης, Διοικητής Εθνική Αρχή Διαφάνειας
- Δρ. Β. Αποστολόπουλος, Πρόεδρος Ελληνικής Ενωσης Επιχειρηματιών (ΕΕΝΕ) & Διευθ. Σύμβουλος Ομιλος Ιατρικού Αθηνων
- Σ. Πασχάλης, Διευθ. Σύμβουλος, όμιλος Attica (ναυτιλία)
- Καθηγητής Α. Συρίγος, βουλευτής
- Ν. Mouri, CIA, CPA, Πρώην Πρόεδρος του ΔΣ ΙΙΑ Global, Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος και Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου American International Group (AIG)
- J. Greer, Διευθυντής Βιωσιμότητας, ACCA global
- Dr J. Abdey, καθηγητής, London School of Economics
- M. Vaross, Partner, Advisory Mazars Σλοβακία
- Ι. Μ. Καλογεράκης CEO-Anthropocentric Corporate Training & Development
- Αξιοσημείωτη είναι η συμμετοχή στις παρουσιάσεις των ελεγκτικών εταιριών όπως και των audit experts από Ελλάδα και Εξωτερικό.

Σας περιμένουμε με μία ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα agenda. Για είναι είστε πάντα προετοιμασμένοι για το απροσδόκητο. Μη το χάσετε!

Με εκτίμηση, Βέρρα Μαρμαλίδου Πρόεδρος | ΙΙΑ Ελλάδας

Το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών Ελλάδας (IEEE) διοργανώνει το Ετήσιο Συνέδριό του με θέμα:

EXPECT THE UNEXPECTED

την Πέμπτη 17 Οκτωβρίου 2019,

στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Το συνέδριο θα στελεχώσουν πρόσωπα τόσο από το χρηματοπιστωτικό τομέα όσο και από τους άλλους κλάδους της οικονομίας καθώς και από το Δημόσιο, καλύπτοντας θέματα Εσωτερικού Ελέγχου, Διακυβέρνησης και Διαχείρισης Κινδύνων.

Ειδικότερα στις θεματικές ενότητες θα αναπτυχθούν:

- Αναγνώριση και αξιολόγηση των αναδυόμενων και μη τυπικών κινδύνων
- Πόσο προετοιμασμένη ήταν η Ευρώπη για το μη αναμενόμενο;
- Πώς n επέλευση της τεχνολογίας μπορεί να μας προετοιμάσει για το μη αναμενόμενο; Data analytics and Continuous Auditing
- Transformation projects: Περιλαμβάνονται στο ραντάρ του Εσωτερικού Ελεγκτή;

Οι συμμετέχοντες θα λάβουν επίσημη βεβαίωση παρακολούθησης και στους κατόχους πιστοποίησης Certified Internal Auditor (CIA) και άλλων διεθνών πιστοποιήσεων θα αναγνωριστούν 7 CPEs.

Tnλ.: 210 8259 504 | e-mail: info@hiia.gr | www.hiia.gr

Ετήσιο Συνέδριο 17.10.19 Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

Αίτηση Συμμετοχής

	Κόστος Συμμετοχής			
Μέλη	Mn Mέλn			
100€	120€			
120€	140€			
100€	100€			
120€	120€			
60€	60€			
	100€ 120€ 100€ 120€			

Στοιχεία Συμμετεχόντων		Σnμ. 1	Σnμ. 2
Ονομ/μο:	θέσn:	NAI	NAI
e-mail:	Εταιρεία:	ΟΧΙ	οχι
Ονομ/μο:	θέση:	NAI	NAI
e-mail:	Εταιρεία:		ΟΧΙ
Ονομ/μο:	θέση:	NAI	NAI
e-mail:	Εταιρεία:	OXI	οχι
Σημείωση 1: Επιθυμώ να λαμβάνω από το Ι.Ε.Ε.Ε. ενημερώσεις για δραστηριότητες (συνέδρια, σεμινάρια, προωθητικές ενέργειες κ.λπ.).			

Σημείωση 2: Συναινώ στο να βγουν φωτογραφίες από την εκδήλωση οι οποίες θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του Ι.Ε.Ε.Ε. ή/και στα κοινωνικά δίκτυα.

Στοιχεία Τιμολόγησης

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:	
ΤΗΛ.:	FAX:
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ:	
ΑΦΜ:	ΔΟΥ:
Παρακαλώ συμπληρώστε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις για την	έκδοση και αποστολή ηλεκτρονικού τιμολογίου, κατόπιν συνεννόησης με το λογιστήριό σας.
Email εντολέα:	Εmail λογιστηρίου.:
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ:	

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:.....

FTAIPFIA:

....HMEPOMHNIA: ....

«Με βάση τον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΕ) 2016/679 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων μοτο το τοιχεία του υπεθύνου επεξεργασίας ταν λελθέρη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση πης οδημάς 59/46/EK (Γενικός Κατονισμός για την Προστασία Δεδομένων), σας ενημεριγούους τα το τοιχεία του υπεθύνου επεξεργασίας είναι: τηλ. 210 8259504 και e-mail: efficiencic και την κατάργηση της οδημάς 59/46/EK (Γενικός Κατονισμός για την Προστασία Δεδομένων), σας ενημεριγούους τα το τοιχεία του υπεθύνου επεξεργασίας είναι: τηλ. 210 8259504 και e-mail: efficiencic και την κατάργηση της οδομένων αυτών καθιστά αδύνατη τη συμμετοχή στο Συνέδριο. Οι σκοποί της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών αφορούν αποκλειστικά και μόνο την συμμετοχή στο Συνέδριο. Οι σκοποί της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών αφορούν αποκλειστικά και μόνο την συμμετοχή στο Συνέδριο. Οι σκοποί της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών αποκλειστικό, την τήποη μητρώση ενημέρωση του Ε.Ι.Ε.Ε. προς του Συνέδριο. Οι σκοποί της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών αποκλειστικό.

Τρόπος πληρωμής - λογαριασμοί τραπεζών

Alpha Bank – IBAN: GR03 0140 2890 2890 0200 2005 373 National Bank of Greece – IBAN: GR840 110155 00000 15529621284 Οι συμμετοχές πρέπει να προπληρωθούν. Μετά την κατάθεση στείλτε μας το καταθετήριο στο fax: 210 8229 405 ή με e-mail στο info@hiia.gr γράφοντας το ονοματεπώνυμό σας ή την επωνυμία της εταιρείας.

• Τυχόν ακυρώσεις συμμετοχών πρέπει να γνωστοποιηθούν εγγράφως έως τις 8/10/2018, διαφορετικά θα τιμολογηθεί το 50% του κόστους συμμετοχής.

• Σε περίπτωση μη προσέλευσης χωρίς έγγραφη ενημέρωση μέχρις τις 15/10/2018, θα τιμολογηθεί το 100% του κόστους συμμετοχής.

Συνέντευξη*

Goh Puay Cheh Executive Director The Institute of Internal Auditors Singapore

- Goh Puay Cheh was appointed the Executive Director of the Institute of Internal Auditors Singapore in June 2016. She has had a risk consulting and auditing career spanning over 30 years. Previously, she served as Chief Operating Officer at the Institute of Singapore Chartered Accountants (ISCA), and led in the transformation of ISCA to be a leading global accountancy body.
- Before joining the ISCA, Puay Cheh was the Director in Risk Consulting with Deloitte Singapore where she led teams of professionals to provide risk consulting and internal audit services to public agencies and companies. She also provided management and support services to the Deloitte offices in South East Asia.
- She began her career as an external auditor in Deloitte & Touche and later as a Corporate Finance professional in Investment Banking of DBS Bank Singapore. She later served as a Manager and Lecturer in the School of Business Management of Nanyang Polytechnic.
- In addition to being a Certified Internal Auditor (CIA), her other designations include Certification in Risk Management and Assurance (CRMA) and Certified Information Systems Auditor (CISA), Chartered Accountant (Singapore), Fellow of CPA Australia (FCPA) and Chartered Financial Analyst (CFA). Puay Cheh earned a Bachelor of Accountancy from the National University of Singapore and an MBA from the Australian Graduate School of Business Management, University of New South Wales.

Could you please tell us few words about IIA Singapore? i.e. years of operation, number of members, conferences & seminars offered, certifications provided etc?

IIA Singapore is the only professional body representing the internal audit profession in Singapore. Established in 1976 as a society, we are responsible for leading the direction of the internal audit profession in Singapore, by connecting and supporting internal auditors throughout their careers for the advancement of the profession. Representing more than 2,500 members, we provide knowledge, training, advocacy and representation to promote the standing of the internal audit profession, as well as to develop internal audit better practice within workplaces.

In recent years, we have expanded our platforms for learning and networking for our members. We organise four conferences a year, monthly Learn At Lunch talks, training courses, and niche internal audit leaders' events. To build a talent pipeline, we have a mentorship programme and are currently the Programme Manager for the Professional Conversion Programme for Internal Auditors. This programme offers mid-career switchers the opportunity to reskill and equip themselves with core competencies for a new career in internal audit.

How do you assess the importance and the position of the profession of internal auditor in your country? Does the current national legislation support the profession?

The internal audit profession is not regulated by legislation or a legislative body in Singapore.

Increasingly, we see the corporate regulators and the Board looking to internal audit for objective and independent assurance on the adequacy and effectiveness of governance, risk management and internal control. This is evident when Singapore Exchange Ltd amended its Listing Rules that makes it mandatory for listed companies to "...establish and maintain on an ongoing basis, an effective internal audit function that is adequately resourced and independent of the activities it audits." This rule took effect on 1 January 2019.

6 MNCs generally recognise that the CIA credential sets one apart from fellow professionals, when all else is equal. This is evident in internal audit job postings when the CIA credential is listed as one of the "added advantage" for candidates holding such a gualification

What is the usual trend in Singapore for internal audit professionals? Do they usually start their careers from the audit & then go into business areas, or vice versa?

We noted that in the past, the internal audit function usually recruits professionals with an accounting and/or external audit background. In recent years, we have seen more graduates who have completed the internal audit modules and joining organisations straight from the University.

How widespread is the possession of CIA certification by internal auditors in Singapore? Are employers asking for it and do they reward for it accordingly?

One of the valuable services that we provide to further develop internal auditors' professional ability is IIA certification programmes, which demonstrate a level of proficiency. The Certified Internal Auditor (CIA) and the Certification in Risk Management Assurance are our key certification programmes. To date, we have more than 1,800 internal auditors, who have achieved the CIA designation, in a population of 5.83 million people.

MNCs generally recognise that the CIA credential sets one apart from fellow professionals, when all else is equal. This is evident in internal audit job postings when the CIA credential is listed as one of the "added advantage" for candidates holding such a qualification. Bigger companies and even for the public sector, we have seen an increasing awareness where internal audit staff are encouraged to take the CIA examinations in order to help the organisation in its journey of conformance with the International Professional Practices Framework (IPPF).

We have good working relations with government agencies, and recently, the CIA programme has received a study award of \$5,000 to support professionals who want to develop and deepen their internal audit core competencies.

What about the Audit Committees? How is the current operating framework? Are there any significant differences between the private and public sector?

The internal audit function in organisations is directly accountable to the Audit Committee (AC), which approves the size and cost of the internal audit team. The AC determines and approves the scope of the internal audit mandate as articulated in the Internal Audit Charter, which sets out the terms of reference of internal audit; role & purpose of internal audit; authority, accountability, reporting & monitoring responsibilities; basis of developing annual internal audit plan and quality assurance and improvement programmes.

Internal audit in both public and private sectors report to their respective AC. Each AC has its own governance and regulatory frameworks to adhere to.

Based on your interaction with internal audit professionals in Singapore and the feedback you receive from them, which would you mention as the most prevailing trend in the profession nowadays?

The internal audit profession is transforming and this is primarily caused by the changing demands and opportunities brought by technology. Increasingly, Boards and ACs are facing pressure to address more complex issues in their businesses.

This is a good time for the internal audit to position itself to be part of the solution. Internal auditors should help their organisations to deal with disruption by keeping a focus on the things they do well: assurance, risk management, controls, and governance. Also, they need to keep a finger on the pulse of emerging technologies and expand their expertise in fields such as cybersecurity, artificial intelligence (AI), data analytics - all of which are now in our purview due to the emergence of the fourth industrial revolution.

With an ever-changing business environment, there is a more urgent need to have an agile internal audit function accompanied with a change in mindset to continue to learn, unlearn and relearn.

This is a good time for the internal audit to position itself to be part of the solution. Internal auditors should help their organisations to deal with disruption by keeping a focus on the things they do well: assurance, risk management, controls, and governance

Which ones do you think are the business fields, where the CEO of a large Singapore Company would mostly need an internal auditor's advice and point of view?

Risk is not solely the domain of internal audit. But internal audit in striving to be agile, responding to and pre-empting emerging risks and stepping into its trusted advisor role, whenever called upon can provide assurance on these areas of an organisation's priorities such as fraud risk, operational risk, cybersecurity and data security.

Could you please share with us your opinion about the most important skills an auditor needs, to succeed nowadays?

Every profession will change the deeper we go into the 21st century. And internal audit is no exception. Technological innovations, the rapid evolution of artificial intelligence, and geopolitical and macroeconomic pressures are here to stay. I believe the next 20 years will offer a great opportunity for internal audit transformation that will bring us closer to becoming indispensable to effective risk, control, and governance.

Be Tech Savvy. The next generation of internal audit leaders will have to understand how technology can impact and change organisations and still have the courage to embrace and adapt to technological change.

Stay Curious. As an internal auditor, you may have a strong familiarity with an industry, but your true strength is taking that knowledge and asking good questions, analysing data, interviewing clients, evaluating control environments, facilitating change, remaining objective and concluding on the effectiveness and efficiency of operations. You do this by asking questions and digging deeper...by being curious.

Be Courageous. Internal auditors also have to act according to their moral compass. Only by taking action can they live up to their role of trusted advisors to the Board and AC. Taking action may put their position into jeopardy, or perhaps even their job and career. So, it requires courage; the courage to do what your moral compass tells you to do, despite the dangers.

6.6 Be Courageous. Internal auditors also have to act according to their moral compass. Only by taking action can they live up to their role of trusted advisors to the Board and AC. Taking action may put their position into jeopardy, or perhaps even their job and career. So, it requires courage; the courage to do what your moral compass tells you to do, despite the dangers of o

What advice do you have for someone looking to pursue an internal audit career?

Internal audit is the start of a great career. If you want to learn about a company and all aspects of governance then internal audit is one of the greatest roles you can have. As an auditor, you often must act as the eyes and ears for the Board and management, being an essential component in the system of checks and balances. It is a fulfilling career but you must have guts to be a good internal auditor.

In the future, would you see a possible partnership between the two institutes, IIA Singapore and IIA Greece and if so, in which area?

We don't serve only our members. Instead, we advocate on behalf of the global internal audit profession. Where opportunities exist, we are open to working with IIA Greece to further elevate the value of the internal audit profession.

*Η συνέντευξη εκφράζει προσωπικές και μόνο απόψεις του γράφοντος.

Internet of Things (IoT)

Διαβάσαμε στο περιοδικό «Internal Auditor» το άρθρο που αναφέρετε στο «Internet of Things» (IoT) μια ιδέα που παρουσιάζει την ολοκληρωτική δικτύωση των συσκευών.

Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας έχει οδηγήσει σε αύξηση των μέσων (συσκευές) τα οποία συνδέονται μεταξύ τους και στο διαδίκτυο. Έρευνες δείχνουν ότι το 2020 ο αριθμός αυτών των μέσων θα φτάσουν τον αριθμό των 50 δισεκατομμυρίων. Ποιο όμως είναι το αντίτιμο αυτής της δικτύωσης ;

Ειδικοί στο χώρο της πληροφορικής και οργανισμοί όπως ο ISACA τονίζουν το γεγονός ότι το «The Internet of Things (IoT)» δεν έχει έναν γενικά αποδεκτό ορισμό, δεν διαθέτει πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας, και δύναται να αποτελέσει σημαντικό κίνδυνο για τον κάθε οργανισμό.

Η έλλειψη καθοδήγησης/ εκπαίδευσης σχετικά με το "ΙοΤ" από τον οργανισμό στους υπάλληλους αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους κίνδυνους. Έχει παρατηρηθεί ότι οι υπάλληλοι συνδέουν ηλεκτρονικές συσκευές με τον υπολογιστή του γραφείου τους και κατ' επέκταση στο δίκτυο του οργανισμού- χωρίς όμως να ενημερώνουν το τμήμα Πληροφορικής, με αποτέλεσμα ο οργανισμός να μην γνωρίζει τι πρέπει να προστατεύσει. Παραδείγματα εκμετάλλευσης αυτής της κατάστασης αποτελούν διαδικτυακοί «πειρατές» (χακερς) οι οποίοι στοχοποιούν συσκευές προσπαθώντας να εισχωρήσουν στα δίκτυα/»servers» των οργανισμών προκειμένου να εκμαιεύσουν προσωπικούς κωδικούς και απόρρητες πληροφορίες. Τα πολλαπλά επιτυχημένα παραδείγματα διαδικτυακών επιθέσεων σε μεγάλους οργανισμούς προειδοποιούν τις εταιρείες ότι η ασφάλεια των πληροφοριών τους κινδυνεύει. Αύτη η κατάσταση κρούει τον κώδωνα στο τμήμα Εσωτερικού Έλεγχου των οργανισμών και επιτάσσει την ανάγκη να διασφαλιστεί η ομαλή χρήση του "ΙοΤ" έτσι ώστε ο οργανισμός να προστατεύεται από τις προαναφερθείσες επιθέσεις.

Ευάλωτα σημεία ασφάλειας του "IoT" μπορούν να θεωρηθούν τα παρακάτω:

- οι αδύναμοι κωδικοί συστημάτων
- μη αλλαγές στις προκαθορισμένες εργοστασιακές ρυθμίσεις προγραμμάτων / συστημάτων
- η ανεπιτυχής άμεση εγκατάσταση διορθωτικών ενημερώσεων ασφαλείας (security patches)
- διαχείριση κλοπής / απώλειας συσκευών
- διαγραφή δεδομένων σε συσκευές προς καταστροφή ή προς επαναχρησιμοποίηση

Όταν ο οργανισμός εντοπίσει τα αδύναμα σημεία του, τότε μπορεί να λάβει και τα αντίστοιχα μέτρα προστασίας. Ένας Εσωτερικός Ελεγκτής με τη σειρά του θα πρέπει να επιβεβαιώσει ότι όλα τα μέτρα λειτουργούν και καλύπτουν το σκοπό τους. Οι συσκευές που αλληλοεπιδρούν στο δίκτυο ενός οργανισμού θα πρέπει να είναι σε συμφωνία με τις πολιτικές ασφάλειας του και να συμβάλουν στην επίτευξη των εταιρικών στόχων. Για κάθε νέα συσκευή που εντάσσετε στο εν λόγω δίκτυο θα πρέπει να πραγματοποιείται αξιολόγηση της διακινδύνευσης (Risk Assessment) έτσι ώστε ο οργανισμός να γνωρίζει αν αποτελεί πιθανό κίνδυνο.

Είναι εύκολο να γίνονται επενδύσεις σε συσκευές νέας τεχνολογίας, ωστόσο η ουσία έγκειται στο όφελος που προσφέρουν συναρτήσει του ρίσκου απόκτησης και χρήσης τους. Αναφορικά με την προστασία των δεδομένων έχει δημιουργηθεί η ανάγκη ο οργανισμός να παρακολουθεί τις διαδικασίες ασφάλειας τρίτων μερών και εταιρειών που συνεργάζεται ο οργανισμός. Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές θα πρέπει να γνωρίζουν τι δεδομένα / πληροφορίες συλλέγουν οι συνεργαζόμενες εταιρείες και για ποιο λόγο. Είναι πολύ εύκολο προσωπικές πληροφορίες υπάλληλων και πελατών να καταλήγουν σε μη εγκεκριμένους αποδέκτες με αποτέλεσμα να παραβιάζετε η ιδιωτικότητα.

Ο Εσωτερικός Ελεγκτής θα πρέπει να είναι παρών σε όλα τα στάδια που αφορούν το ""loT", ιδιαίτερα στις αρχικές συζητήσεις (seat at the table) της διοίκησης σχετικά με το "loT", ώστε να αντιληφθεί τη στρατηγική που θέλει να ακολουθήσει ο οργανισμός. Θα μπορούσε επίσης να πραγματοποιεί ένα πρώιμο έλεγχο πριν την ολοκλήρωση της επένδυσης όπου να απαντά στα εξής:

- πως θα χρησιμοποιηθούν οι συσκευές του "IoT"
- ποια θα είναι η προστιθέμενη αξία
- ποιες εταιρικές διαδικασίες θα υποστηριχτούν

Χρήσιμα ερωτήματα για τους Εσωτερικούς Ελεγκτές σχετικά με την στάση ενός οργανισμού απέναντι στο "IoT":

- ποιοι παράγοντες θα καθορίσουν την επιτυχία/ αποτυχία της επένδυσης "loT";
- υπάρχουν πρακτικές μέτρησης της προόδου;
- υπάρχει δυνατότητα ευελιξίας κατά τη διάρκεια της χρήσης συσκευών "loT";
- διαθέτει ο οργανισμός το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό που να επιβεβαιώνει ότι η χρήση του IoT χρησιμοποιείται με ασφάλεια;

Το έργο του Εσωτερικού Ελεγκτή θα πρέπει να επιβεβαιώνει ότι η παρούσα πολιτική ασφάλειας καλύπτει τις ανάγκες του οργανισμού και συμβαδίζει με τις τεχνολογικές εξελίξεις. Είναι σημαντικό να σημειωθεί πως τα μέτρα που λειτουργούν και διαφυλάσσουν τη προστασία του "ΙοΤ" την δεδομένη στιγμή, δεν είναι βέβαιο ότι θα είναι αρκετά ώστε να μας προστατεύσουν την επόμενη.

<u>https://iaonline.theiia.org/2019/Pages/Wrangling-</u> the-Internet-of-Things.aspx

Άρθρο

What Happens When Internal Audit Is Ignored? It Happens Too Often

The New York Times reported last week on what it called a «summer of crippling ransomware attacks» on Texas cities. Hackers are simultaneously holding hostage computer systems in 22 cities across the state and demanding millions of dollars. Most of the targets are small towns with limited resources and are least likely to update their cybersecurity systems or back up their data, according to the Times.

This is another reminder of the vulnerability of IT systems. Lean cybersecurity budgets in the public sector make those systems particularly susceptible to breaches. In light of these latest incidences, here is a blog post I published last year about a ransomware attack on Atlanta's IT system. Then and now, it offers several valuable lessons and insights for internal auditors.

In the summer of 2017, internal auditors for the city of Atlanta warned officials that their IT systems could be easily compromised if they weren't fixed immediately. The audit report minced no words, calling out the lack of resources (tools and people) available to address the «thousands of vulnerabilities» and characterizing the situation as a «significant level of preventable risk exposure,» according to news media reports.

The city apparently began to implement certain security measures, but it was a classic case of too little, too late. A ransomware attack — essentially digital extortion — crippled the city's computer network and took many departments nearly into the «Dark Ages» of pen and paper. The breach even shut down Wi-Fi service at Atlanta International Airport. Fortunately, critical services such as those supporting emergency responders (and flights at the nation's busiest airport) were not affected.

It was a textbook example of a ransomware attack. And after years of such breaches around the globe, the city's response to internal auditors' dire warnings should have been textbook, as well. It clearly was not.

What happened? Why did Atlanta, even with ample warning, fail to implement recommended

controls to harden its systems?

While the reasons are undoubtedly numerous and complex, everything points to an override of the three-lines-of-defense risk management model. The model requires management, the first line of defense, to own and manage risks by maintaining and executing effective internal controls — including corrective actions that internal audit identifies to address process and control deficiencies.

The second line encompasses risk and compliance functions. These vary according to industry, affecting the nature of their exact responsibilities. However, in general, they support the first line by helping to build or monitor the first line's controls.

The third line, as we know, is internal audit, which provides the governing body and senior management with comprehensive assurance on the effectiveness of governance, risk management, and internal controls, including recommendations for addressing vulnerabilities. It is an effective model, but only when all three lines play their part, and management listens to the third line.

In Atlanta's case, management failed in its responsibility to promptly address the recommendations made by internal audit, rendering the model ineffective. Granted, internal audit may sometimes contribute to the difficulty of management's role by failing to communicate the value or importance of a recommendation, prioritize reports according to the most critical risks, or gain management's buy-in early in the process.

But that's why we in the internal audit profession must do what is necessary to make it easy — nearly unavoidable — for management to understand the magnitude of such risks, acknowledge our recommendations, and set those recommendations in motion.

An organization's ability to act on what it knows becomes even more important as the frequency and impact of cyberattacks continue to rise. Not long after Atlanta's ransomware attack, we learned that a data breach of Under Armour's MyFitnessPal app compromised potentially 150 million accounts. Phishing emails are widely recognized as a common delivery vehicle for viruses, yet some companies fail to educate employees on what to look for and how to respond to a suspicious message.

Many companies know that hackers incessantly find and exploit software vulnerabilities, for which the software's developers issue patches as soon as each new «crack» is discovered. Still, patches often go unapplied. Passwords, too, are known to be an open door to data breaches (according to Verizon's 2017 Data Breach Investigations Report, 80 percent of hacking-related breaches leveraged stolen, weak, or guessable passwords), yet some organizations fail to establish a policy requiring strong passwords, changed frequently.

It is easy to assume that hacking is something that happens to someone else: «We are too small to attract the attention of hackers.» «We don't have any information worth stealing.» But that is classic «head in the sand» thinking. Virtually any organization that has data is at risk, which means every organization is at risk, short of one on a small, isolated island that has found a way to stay off the grid.

Almost two years ago, following an even bigger cyberattack that hit computer networks worldwide, I penned a blog post titled «Does

Your Organization's Cyber Culture Make You #Wannaaudit?» I wrote then: «It is unfathomable to me that such attacks continue to succeed.» These days, the prospect of a cyberattack should be continuously on our radar, and internal audit's recommendations when vulnerabilities are found should be heard and given immediate attention.

As organizations continue to suffer the consequences of cyberattacks, the least we can do is to take some lessons from their experience:

- Institute a defense-in-depth model in your organization. Ensure that everyone knows their responsibilities and adheres to them.
- Secure expertise or hire good people for the internal audit and information security teams and respond promptly to their concerns and their recommended mitigation actions.
- Apply foundational security measures, such as patching, password hardening, data encryption, and multifactor authentication.
- Teach employees how to recognize and respond to hacking attempts.

Organizations face enough risks for which they have no warning or defense mechanisms. Cybercrime need not be one of them.

<u>https://iaonline.theiia.org/blogs/chambers/2019/</u> Pages/What-Happens-When-Internal-Audit-Is-Ignored-It-Happens-Too-Often.aspx

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ CIA Η πιστοποίηση "Certified Internal Auditor – CIA"

είναι η μόνη παγκοσμίως αποδεκτή πιστοποίηση για τους Εσωτερικούς Ελεγκτές και παραμένει το πρότυπο βάσει του οποίου αποδεικνύεται η ικανότητα και ο επαγγελματισμός στο πεδίο του Εσωτερικού Ελέγχου. Από την εισαγωγή του προγράμματος το 1973, έδωσε την δυνατότητα και την ευκαιρία στους Εσωτερικούς Ελεγκτές σε παγκόσμιο επίπεδο να επικοινωνήσουν την ικανότητά τους να συνεισφέρουν ως "παίκτες – κλειδιά" στην επιτυχία των οργανισμών που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους.

Από το 2000, το Ε.Ι.Ε.Ε. είναι ο μοναδικός επίσημα διαπιστευμένος φορέας στην Ελλάδα για τη διενέργεια και στη χώρα μας των εξετάσεων για τίτλους πιστοποίησης "Certified Internal Auditor – CIA". Οι προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στις εξετάσεις είναι:

• Ο υποψήφιος να είναι μέλος του Ελληνικού Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (Ε.Ι.Ε.Ε.).

 Οι υποψήφιοι απαιτείται να υποβάλλουν για την συμμετοχή τους στις εξετάσεις, την αίτηση συμμετοχής, character reference form, αντίγραφο πτυχίου και το experience verification form με την ολοκλήρωση των εξετάσεων για την απόκτηση του πιστοποιητικού.

• Για να αποκτήσετε την πιστοποίηση θα πρέπει να έχετε προϋπηρεσία 2 χρόνια στον Εσωτερικό Έλεγχο ή στον εξωτερικό Έλεγχο, internal control, compliance, quality assurance.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις εξετάσεις (περιεχόμενο, τρόπος διεξαγωγής, εγγραφής για συμμετοχή κλπ) μπορείτε να επικοινωνείτε με την Γραμματεία του Ε.Ι.Ε.Ε. (210-82.59.504).

CIA Learning Kit version 6. (2019 syllabus)

Προετοιμαστείτε για τις εξετάσεις του CIA (Certified Internal Auditor) στο χρόνο που εσείς μπορείτε.

Μέσω του CIA Learning Kit οι χρίστες θα μπορέσουν να αποκτήσουν μια πλήρη αντίληψη των βασικών εννοιών και γνώσεις αναφορικά με την σύγχρονη εφαρμογή Εσωτερικού Ελέγχου. Ταυτόχρονα θα προετοιμαστούν και θα λάβουν τις κατευθύνσεις για τις εξετάσεις CIA, με μία μεθοδολογία που απαιτεί τον ελάχιστο χρόνο και προσπαθεια, και για τα τρία parts.

With The IIA's CIA Learning System

Άρθρο

Ανάλυση δεδομένων: εισαγωγή στις βασικές έννοιες και τάσεις.

Η Ανάλυση Δεδομένων (ΑΔ) αποτελείται από ένα σύνολο τεχνικών, οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα επισκόπησης, μετασχηματισμού, μοντελοποίησης και παρουσίασης δεδομένων με στόχο την εξαγωγή χρήσιμων πληροφοριών οι οποίες θα οδηγήσουν σε συμπεράσματα, βάσει των οποίων θα ληφθούν αντίστοιχες επιχειρηματικές αποφάσεις.

Κάποιας μορφής περιγραφική ή και διαγνωστική ΑΔ εφαρμόζεται ήδη από τα περισσότερα τμήματα Εσωτερικού Ελέγχου. Ωστόσο, ο επιταχυνόμενος ρυθμός της τεχνολογικής εξέλιξης και της εξάπλωσης της χρήσης εξειδικευμένου λογισμικού και συστημάτων έχει διευκολύνει την εφαρμογή πιο εξελιγμένων τεχνικών σε μεγαλύτερο τμήμα των δεδομένων που διαχειρίζεται ένας Οργανισμός.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ, ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Κάθε έργο ΑΔ ακολουθεί συγκεκριμένη πορεία, η οποία αποτελείται από 5 στάδια (Διάγραμμα 1):

- i. Σχεδιασμός (Plan)
- ii. Άντληση/εισαγωγή των δεδομένων (Import)
- iii. Προετοιμασία των δεδομένων (Preparation)

iv. Ανάλυση των δεδομένων / παραγωγή των αποτελεσμάτων (Data Analysis, e.g. Transorfmation, Modelling, Visualization)

ν. Επικοινωνία των αποτελεσμάτων (Communicate)

Διάγραμμα 1: Βασικά στάδια ενός έργου Ανάλυσης Δεδομένων (προσαρμοσμένο από το: εδώ)

Οι τεχνικές ΑΔ μπορούν να χωρισθούν σε τέσσερις βασικές κατηγορίες. Η ακόλουθη ομαδοποίησή τους έχει και ιστορικές καταβολές, καθώς η σειρά με την οποία παρουσιάζονται σχετίζεται τόσο με την πολυπλοκότητα, όσο και με τη χρονολογική σειρά εμφάνισής τους (Διάγραμμα 2):

- Περιγραφική Ανάλυση (Descriptive Analytics). Τα ακατέργαστα δεδομένα ομαδοποιούνται και συνοψίζονται προκειμένου να αποτυπωθεί η παρελθούσα κατάσταση. Έτσι, παρέχεται η δυνατότητα να γίνει αντιληπτό και να αναλυθεί τι έχει συμβεί στο παρελθόν, ώστε να διαμορφωθεί άποψη για το τι μπορεί να επέλθει μελλοντικά.
- Διαγνωστική Ανάλυση (Diagnostic Analytics). Τεχνικές αυτής της κατηγορίας εφαρμόζονται προκειμένου να γίνει αντιληπτή η αιτία που προκάλεσε το αποτέλεσμα που καταγράφεται στα δεδομένα.

Γι' αυτό το σκοπό, τα δεδομένα αναλύονται σε βάθος, ώστε να αναδειχθούν τόσο αλληλοεξαρτήσεις, όσο και επαναλαμβανόμενα μοτίβα.

- 3. Προγνωστική Ανάλυση (Predictive Analytics). Χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματα της Περιγραφικής και Διαγνωστικής Ανάλυσης, με σκοπό να ανιχνευτούν τάσεις, και εξαιρέσεις. Απώτερος στόχος είναι η πρόβλεψη. Η ακρίβεια τους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα των δεδομένων.
- 4. Προπαρασκευαστική Ανάλυση (Prescriptive Analytics). Η προσομοίωση και η βελτιστοποίηση χρησιμοποιούνται για να δομηθούν προτάσεις για μελλοντικές δράσεις, είτε για την αντιμετώπιση ενός μελλοντικού κινδύνου, ή για την εκμετάλλευση μιας τάσης.

Διάγραμμα 2: Κατηγοριοποίηση των κύριων τεχνικών Ανάλυσης Δεδομένων (προσαρμοσμένο από <u>εδώ</u>)

Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι δεν έχει κάθε Οργανισμός – και κατ' επέκταση κάθε Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (ΜΕΕ) – τις ίδιες ανάγκες ΑΔ. Εκτιμάται μάλιστα ότι οι ανάγκες αυτές συνδέονται με το μέγεθος του Οργανισμού, με τις πιο εξελιγμένες τεχνικές να βρίσκουν περισσότερο εφαρμογή σε μεγάλους Οργανισμούς που διαχειρίζονται πολύ μεγάλα μεγέθη δεδομένων και έχουν τη δυνατότητα να οικοδομήσουν και να υποστηρίξουν την απαραίτητη υποδομή.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Πληθώρα εργαλείων ΑΔ είναι διαθέσιμα. Αυτά μπορεί να είναι τόσο εμπορικά, όσο και open source. Κάποια απαιτούν τη γνώση συγκεκριμένης γλώσσας προγραμματισμού, ενώ άλλα έχουν επιπρόσθετα ή αποκλειστικά γραφικό περιβάλλον. Η επιλογή του κατάλληλου εργαλείου εξαρτάται από πολλές παραμέτρους, με κυριότερες την υφιστάμενη ψηφιακή υποδομή του Οργανισμού και τον όγκο δεδομένων που θα κληθεί να διαχειριστεί. Μια βασική κατηγοριοποίηση, με κάποια ενδεικτικά εργαλεία σε κάθε κατηγορία παρουσιάζεται στον Πίνακα 1:

Συστήματα Ανάλυσης Δεδομένων			
Desktop - Based Excel, Access			
Server - Based	Microsoft SQL, Oracle SQL		
Audit Specialized	ACL (Galvanize), IDEA, SAS		
Statistics Software / Languages	R, Python (PANDAS, SciPy), SPSS		
Visualization and Analysis	Tableau, Power BI, Qlik Sense		

Πίνακας 1: Κατηγορίες και Ενδεικτικά Πληροφοριακά Συστήματα Ανάλυσης Δεδομένων

ΠΩΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

Τεχνικές ΑΔ μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά τη φάση σχεδιασμού τόσο του ελεγκτικού πλάνου (στην ουσία, μπορεί να διευκολύνει σε τέτοιο βαθμό την κατάρτισή του, ώστε να επηρεάσει ακόμη και τη συχνότητα επικαιροποίησής του), όσο και του μεμονωμένου ελεγκτικού έργου.

Κατά τη διεξαγωγή του ελεγκτικού έργου (fieldwok), μπορούν να εφαρμοστούν τεχνικές ΑΔ προκειμένου:

- Να υπολογιστούν βασικά στατιστικά μεγέθη των παραμέτρων που εξετάζονται: μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις, μέγιστα ελάχιστα, προκειμένου να καθοριστεί η διασπορά του πληθυσμού και να αναζητηθούν ανώμαλες τιμές.
- Να επιβεβαιωθούν / επανυπολογιστούν παράμετροι, προκειμένου να εντοπιστούν μη κανονικές / λανθασμένες εγγραφές.
- Να εντοπιστούν διπλότυπες εγγραφές
- Να εντοπιστούν κενά εγγραφές που απουσιάζουν
- Να εντοπιστούν λανθασμένοι υπολογισμοί
- Να κατηγοριοποιηθούν τα δεδομένα, προκειμένου να εντοπιστούν μοτίβα και συσχετίσεις ανάμεσα στις εγγραφές του πληθυσμού
- Να εντοπιστούν στατιστικά μη πιθανές εγγραφές (π.χ. με την εφαρμογή του νόμου του Benford)

Τέλος, στο στάδιο κατάρτισης της ελεγκτικής αναφοράς, τα εργαλεία ΑΔ προσφέρουν πληθώρα δυνατοτήτων οπτικής αποτύπωσης των αποτελεσμάτων.

Για να είναι σε θέση η ελεγκτική ομάδα να εφαρμόσει τεχνικές ΑΔ και να παράξει αξιόπιστα αποτελέσματα, βασική προϋπόθεση είναι τα δεδομένα να διέπονται από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Καταλληλότητα: να είναι τα κατάλληλα και πλέον σχετικά, καθώς και να συνάδουν με τους σκοπούς του ελέγχου υποστηρίζοντας επαρκώς τα ευρήματα και τις προτάσεις βελτίωσης
- Ακρίβεια: να είναι ορθά και να αποτυπώνουν επακριβώς την πραγματικότητα της διαδικασίας που εξετάζεται
- Διαθεσιμότητα: να είναι διαθέσιμα όταν αυτό είναι απαραίτητο
- Πληρότητα: η απαραίτητη για την ανάλυση πληροφόρηση να είναι στο σύνολό της διαθέσιμη

- Αξιοπιστία: να έχουν αντληθεί με έγκυρες ελεγκτικές πρακτικές, διασφαλίζοντας το chain of custody
- Επικαιρότητα: αφορούν στο χρονικό διάστημα ενδιαφέροντος του ελέγχου, προκειμένου από αυτά να παραχθεί επίκαιρη και κατ' επέκταση χρήσιμη πληροφορία.

ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

Επιγραμματικά, τα σημαντικότερα οφέλη από την χρήση τεχνικών ΑΔ είναι:

1. Αυξημένη αποτελεσματικότητα, ως επακόλουθο:

- i. της δυνατότητας εκτέλεσης της ανάλυσης στον πληθυσμό αντί για χρήση δειγματοληπτικών μεθόδων (αυξάνοντας το audit coverage),
- ii. της δυνατότητας επανεκτέλεσης της ανάλυσης σε μεταγενέστερο χρόνο ή και της αυτοματοποίησής της (ουσιαστικά δημιουργώντας συνθήκες continuous audit).
- 2. Αυξημένη διασφάλιση: Η εφαρμογή τεχνικών ΑΔ μπορεί να μειώσει το περιθώριο για ανθρώπινο σφάλμα, ενώ ως διαδικασία – εάν τηρηθούν κατάλληλες συμβάσεις τεκμηρίωσης – υποστηρίζει την επαναληψιμότητα και τη δυνατότητα εύκολης επιβεβαίωσης των αποτελεσμάτων.
- Εξοικονόμηση χρόνου και κατ' επέκταση κόστους, με αποτέλεσμα να απελευθερώνονται πόροι, οι οποίοι μπορούν να δρομολογηθούν σε πιο σημαντικά ελεγκτικά έργα.

Τα θετικά που δύναται να φέρει η εδραίωση της χρήσης τεχνικών ΑΔ στον Εσωτερικό Έλεγχο είναι πολλά και σημαντικά, ωστόσο δεν είναι εύκολη, καθώς σε πολλές περιπτώσεις απαιτείται σημαντική επένδυση σε χρήμα και χρόνο από τον Οργανισμό, ενώ παράλληλα διαπιστώνεται έλλειψη σχετικού εξειδικευμένου προσωπικού στην αγορά, το οποίο να κατέχει εκτός από τις τεχνικές ικανότητες και την απαιτούμενη ελεγκτική / επιχειρηματική οπτική. Μια επιπλέον πρόκληση είναι η επιλογή του κατάλληλου εργαλείου ΑΔ, καθώς αυτή πρέπει να γίνει με γνώμονα όχι τις παρούσες ανάγκες μόνο, αλλά και μελλοντικές ανάγκες ή προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης και επέκτασης της πλατφόρμας. Αυτό που είναι σίγουρο σε κάθε περίπτωση είναι ότι η υπέρβαση αυτών των εμποδίων και η ενσωμάτωση αποτελεσματικών τεχνικών ΑΔ στη λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου θα βοηθήσει σημαντικά τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου να ανταποκριθούν στις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις και προσδοκίες.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΟ ΔΙΑΒΑΣΜΑ

Data Analytics for Internal Auditors: R. E. Cascarino, CRC Press, 2017 Data Mining for Business Analytics, G. Shmueli et.al, Wiley, 2018 R for Data Science: G. Grolemund & H. Wickham (https://r4ds.had.co.nz/)

Top 25 tests for every Organization: ACL/Galvanize (https://accounts.highbond.com/inspirations/#featured)

Εκπαίδευση

		Οκτώβριος	ΩΡΕΣ	CPE's	ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ
	1	CIA -Part III	24	21	Γιώργος Πελεκανάκης	2, 3, 4 OKT
VĖO	2	Φορολόγηση επιχειρήσεων - Πρακτικά & εξειδικευμένα θέματα για Εσωτερικούς Ελεγκτές	8	7	Ανδρέας Παπαδάκης	3-4 OKT
νέο	3	Effective Internal Audit Testing	8	7	John Chesshire	11 OKT
νέ٥	4	Εσωτερικοί Έλεγχοι σε περιβάλλον οικονομικών κρίσεων	8	7	Γεώργιος Γεωργίου	23 OKT
	5	Το πλαίσιο χειραγώγησης περι κατάχρησης (MAR II) & τεχνικές χειραγώγησης	8	7	Στάθης Πετρόπουλος	30 OKT
νέο	6	e-learning IPPF standards with Sara	4	4		
		Νοέμβριος	ΩΡΕΣ	CPE's	ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ
	7	Data Analytics I	8	7	Σπύρος Αλεξίου	4-5 NOE
	8	Αξιολόγηση Κινδύνων & Κατάρτιση Ετησίου Προγράμματος Ελέγχου	8	7	Οδυσσέας Ζαχαράκης	6 NOE
VĖO	9	Χτίζοντας σχέσεις εμπιστοσύνης με άτομα και ομάδες	8	7	Νάνσυ Παπαθανασίου	8 NOE
	10	Ενσυναίσθηση στην επαγγελματική επικοινωνία	8	7	Αγγελίνα Βασιλακοπούλου	11 NOE
νέο	11	COSO Certificate - Global IIA	8	7	Βασίλης Μονογυιός	12-13 NOE
νέο	12	Τεχνικές αναδιάρθρωσης τράπεζας	16	14	Μιχάλης Αγγελάκης	18-19 NOE
	13	Κανονιστική Συμμόρφωση	8	7	Άρης Δημητριάδης	25-26 NOE
VĖO	14	e-learning IPPF standards with Sara	4	4		
		Δεκέμβριος	ΩΡΕΣ	CPE's	ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ
	15	Integrated Thinking – Integrated Reporting - Integrated Auditing	8	7	Βασίλης Μονογυιός	2 ΔΕΚ
	16	Διενέργεια Εσωτερικής Ποιοτικής Αξιολόγησης (Internal Quality Assessment Process) της Ελεγκτικής Δραστηριότητας	8	7	Σταυρούλα Ανδρικοπούλου	9 ΔEK
	17	Auditing HR	8	7	Λάμπρος Κληρονόμος	11 ΔEK
νέο	18	COSO Internal Control Certificate	8	7	Βέρρα Μαρμαλίδου	12-13 Δ ΕΚ
νέο	19	e-learning IPPF standards with Sara	4	4		
		ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	ΩΡΕΣ	CPE's	ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ
VĖO		"Auditing Enterprise Business Relationships (EBR) 3rd Party Risk/Contract Management"	8	7	Πάνος Βαλαντάσης	22 NOE
VĖO		"Technical Services Audit - Construction/ IT Projects - Maintenance Services"	8	7	Πάνος Βαλαντάσης Ντίνα Γκιουλετζή	13 ΔEK

e-learning IPPF standards with SARA

SHE WILL HELP YOU UNDERSTAND THE INTERNATIONAL PROFESSIONAL PRACTICES FRAMEWORK OF INTERNAL AUDIT

0

1. New Guidance and links

The following guidance was recently released by The IIA:

Practice Guides — General

Title	Date
NEW! Demonstrating the Core	
Principles for the Professional	August 2019
Practice of Internal Auditing	-
Practice Guides — Financial Serv	/ices
Title	Date

Title

NEW! Foundations of Internal Auditing in Financial Services August 2019 **Firms**

2. IIA Selected News (https://na.theiia. org/news/Pages/News-Archive.aspx)

- 19-September-2019 <u>New Position Paper</u> Released: The Internal Audit Charter
- 30-August-2019 New Tone at the Top Discusses the Increasing Speed of Change Impacting the **Risk Management Process**
- 07-August-2019 New Data Analysis and Sampling Guide Released
- 23-July-2019 NEW! Global Knowledge Brief, "Data Analytics Mandate, Part 2"
- 11-July-2019 2018 Annual Report Now Available: Disruption by Design

3. The Audit Executive Center Free Downloads!

Please enjoy these free downloads of some of the AEC's most popular content that will give you a sneak peak of what the AEC has to offer.

- Thought Leadership
- Peer Requests
- Event Presentations
- Webinars

4. Stakeholder Resource Exchange

The Internal Audit Charter: A Blueprint to Assurance Success

A well-designed internal audit charter empowers the activity to operate at the highest levels. Learn seven key components to include — and five questions to ask stakeholders — to develop a charter that sends a clear, unambiguous message about internal audit's role in the organization. Download the new position paper now.

Relationships of Trust

An open relationship — one that pushes to improve communication and performance between the audit committee and internal audit - is critical to good governance and helps support the organization in reaching its goals. This requires the commitment of both parties to build connections that foster a trusting and dynamic partnership. Download the new position paper now.

Fraud and Internal Audit: Assurance Over Fraud Controls Fundamental to Success

The IIA's new position paper clarifies internal audit's role in limiting fraud risk through assessment of internal controls, fraud prevention and response plans, and risk exposure. Answer the paper's five questions to get a head start on building a strong anti-fraud program.

Download "Fraud and Internal Audit" now.

5. Environmental, Health & Safety Audit Center

Call for 2020 Webinar Proposals

The IIA's Environmental, Health & Safety Audit Center is calling for proposals to build its 2020 webinar series. You are invited to submit a proposal to share your experience and expertise

Audit Program Quick Poll Report

EHS auditors were asked about the management and scope of EHS audit programs including duties, staffing — both internal staff and hired consultants as well as number of facilities and certifications.

ΣΕΒ - Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών

29 Αυγούστου 2019 Νέος νόμος για τα προσωπικά δεδομένα: Τι πρέπει να λάβουν υπόψη τους οι εργοδότες ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΔΩ

TEYX0Σ 39 • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2019 • HIIA Newsletter

News from IIA

CIA Specialty Challenge Exam for CCSA, CFSA, and CGAP Certification Holders

Eligible CCSA, CFSA, and CGAP certification

holders have the unique opportunity to earn the CIA designation through a CIA Specialty Challenge Exam. Those interested can apply, register, and schedule the CIA Specialty Challenge Exam through 31 December 2020 (testing windows vary by available language; *visit the CIA Specialty Challenge Exam web page for dates*).

The exam consists of 150 multiple choice questions. Candidates receive electronic study material upon approval into the program.

Individuals who are inactive must complete the reinstatement form prior to applying to the program; otherwise, they will not have access to the form. The form is only available to candidates who meet the requirements.

Extension int

<u>New! Data Analytics</u> <u>Mandate: Part II</u>

Following up on Part I's introduction to data analytics and its potential benefits for internal audit, Managing and Delivering Internal Audit's Data and Analytics Needs: Part II dives into the strategies, tools, and tactics for

building a comprehensive data analytics program that can deliver enhanced audit services.

Embrace Technology or Fear Extinction

Good governance key to managing the speed of change

The increasing speed of change poses a significant risk. Strong corporate governance requires all players in the risk management process to be aware of how rapidly a significant disruption

can emerge. Learn more about what boards can do to assess the organisation's ability to handle disruptive change. <u>https://global.theiia.</u> <u>org/knowledge/Pages/Tone-at-the-Top.aspx</u>

Blockchain and Internal Audit

A joint report from the Internal Audit Foundation and Crowe, Blockchain and Internal Audit, asks, "What steps, if any, should the profession be taking in response to this transformational

technology?"

Though evidence suggests that the profession as a whole has not yet taken a leading role in this area, this 20-page research paper provides internal auditors in various types of organizations with a basic framework for assessing their current level of blockchain technology preparedness. The authors' intent was to create a road map for developing audit plans that address potential issues as they are encountered.

Advocating for Internal Audit

Do your organization's on-boarding materials for new audit committee members include information about internal audit? Don't assume directors know the value it provides. Share "All in a Day's Work" with your board members to easily describe the role internal audit plays in organizational success.

Getting Started With Al

Data analytics expert Manuel Coello explains how artificial intelligence and robotic process automation can help identify organizational risks.

Embrace the Positive Side of Risk

This practice guide will aid internal auditors in developing approaches to assess the effectiveness of risk management processes and DOWNLOAD strategies while also recommending steps to communi-

cate assurance and insight to senior management and the board

Mikhail Ben Rabah: It is Always Worth Going Through a Certification Process

Learn why CIA Mikhail Ben Rahab totally disagrees with people who say professional

certifications are not worth pursuing especially when the organization does not fund exam fees or preparation materials.

CCMS Requires Primary Email Update

The launch of the new Certification Candidate Management System (CCMS) is quickly approaching. To ensure a smooth transition, please verify or update your primary email address. Doing so will enable you to

access the new system after the launch. Access CCMS profile now.

Good Governance Key to Managing Speed of Change

One of the "great" philosophers of late 20th century America — Ferris Bueller — famously said, "Life moves pretty fast. If you don't stop and look around once in a while, you might miss it." Sure. Bueller is a fictional character who uttered those

words in the Paramount comedy "Ferris Bueller's Day Off." But corporate boards should appreciate Bueller's fundamental point about observing the larger picture. Indeed, three decades after the movie's release, the need to look around has gone from "once in a while" to constantly, if boards know what's good for them.

Corporate governance through an internal audit lens

One of the things the cae should be telling the chair of the audit committee is what internal audit isn't doing, or what's being postponed until a

later time because it lacks the resources

What Happens When Internal Audit Is Ignored? It Happens Too Often.

News from ECIIA

EBA assesses impact of FinTech on payment institutions' and e-money institutions' business models

The European Banking Authority (EBA) published today a thematic Report on the impact of FinTech on payment institutions' (PIs) and electronic money institutions' (EMIs) business models. This Report points out the EBA's key observations on PIs' and EMIs' strategies and business model changes, in particular focusing on the current trends and drivers, the different approaches to FinTech, including their interaction with BigTech firms, and the level of implementation of innovative technologies. The Report, which is in line with the priorities listed in its FinTech Roadmap, does not foresee or intend to model scenarios for potential future development of institutions. The Report aims to share knowledge and provide support to supervisors and other stakeholders in identifying and understanding the main trends that could impact PIs' and EMIs' business models and pose potential challenges to their sustainability.

Audit Committees in Public sector

The European Confederation of Institutes of Internal Auditing (ECIIA) issued the position paper on Audit Committees in the Public Sector.

Internal Audit in local government

EUROSAI TFMA (Task Force Municipal Audit) has published it's yearly Newsletter, including a comparative article about Internal Audit in Local Government and the differences between UK and Nordic countries.

"According to a EUROSAI TFMA study (which was carried in late 2017 and covers 26 countries) there are various models of external audit of local government. External audit of local government is conducted by SAIs, private auditors, other institutions; all of them have different mandate and audit practice."

New financial reporting

The European Commission has published new guidelines on corporate climate-related information reporting, as part of its Sustainable Finance Action Plan. These guidelines will provide companies with practical recommendations on how to better report the impact that their activities are having on the climate as well as the impact of climate change on their business. The Technical Expert Group on sustainable finance issued 3 new reports, including key recommendations on the types of economic activities that can make a real contribution to climate change mitigation or adaptation (taxonomy).

Internal Audit in Insurance Industry Guidance

The European Confederation of Institutes of Internal Auditing (ECIIA) adopted the Guidance on Internal Audit in the insurance industry, available here. The document aims to enhance the overall effectiveness of Internal Audit, and its impact in the European Insurance industry. It interprets the high level principle based requirements for Internal Audit functions in the insurance undertakings, set under the Solvency II.

Το ECIIA στην Κωνσταντινούπολη

To ECIIA Board meeting and CEOs meeting πραγματοποιήθηκε φιλοξενήθηκε στην Κωνσταντινούπολη από το IIA Turkey τον Ιούνιο. Από το Ινστιτούτο μας συμμετείχαν η Πρόεδρος και η Διευθύντρια αντίστοιχα.

News from IIA GREECE

«Τεχνολογία στη Δημόσια Διοίκηση & τον Εσωτερικό Έλεγχο» στην Τυνησία.

Το μέλος του ΙΙΑ Ελλάδος, υπεύθυνος για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του Ινστιτούτου κ. Ανδρουτσόπουλος Σπύρος, CIA,CISA,CSX συμμετείχε στο εργαστήριο «Ενδυνάμωση του Εσωτερικού Ελέγχου στη Δημόσια Διοίκηση» που διοργανώθηκε από την Κυβέρνηση της Τυνησίας και τον ΟΟΣΑ. Παρουσίασε την ενότητα «Τεχνο-

λογία στη Δημόσια Διοίκηση & τον Εσωτερικό Έλεγχο» με θέματα όπως εξελισσόμενες τεχνολογίες (ICTs, e-Government, Open Data, AI), νέες τάσεις και προκλήσεις στον Εσωτερικό Έλεγχο, εργαλεία που έχει στη διάθεσή του ο ελεγκτής καθώς και επιχειρηματικά σενάρια εκμάθησης τεχνικών ανάλυσης δεδομένων.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν ανώτατα στελέχη της Τυνησιακής Δημόσιας Διοίκησης καθώς και επιθεωρητές από 15 διαφορετικούς δημόσιους οργανισμούς.

Στη φωτογραφία με τον κ. Μπίνη Άγγελο, αρμόδιο στέλεχος του ΟΟΣΑ για την οργάνωση της εκδήλωσης και τον κ. Kamel Ayadi, Πρόεδρος της Ανώτατης Επιτροπής Διοίκησης και Δημοσιονομικού Ελέγχου της Τυνησίας.

Ο Άγγελος Μπίνης είναι ο νέος επικεφαλής της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.

Πολλά συγχαρητήρια στο μέλος του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεκτών, Certified

Government Auditing Professional (CGAP) κ. Άγγελο Μπίνη.

Ο Γιάννης Σελίμης, ο νέος εκτελεστικός γραμματέας της Περιφέρειας Αττικής.

Πολλά συγχαρητήρια στον ειδικό γραμματέα του ΔΣ του Ινστιτούτου Εσωτερι-

κών Ελεγκτών, Γιάννη Σελίμη.

Ο Αντιπρόεδρος του Ινστιτούτου Δημήτρης Στάβαρης,

στις 12.8.2019 ανέβασε τη σημαία του Ινστιτούτου πολύ ψηλά, στα 6.153 μ. στην κορυφή του όρους Stok Kangri στην περιοχή Ladakh στα Δυτικά Ιμαλάια.

Το ΙΙΑ πάντα πρώτο, πάντα ψηλά και κυριολεκτικά.

Το Ινστιτούτο μας βραβεύτηκε για τις δράσεις του το Μήνα Μάιο (Month of Internal Audit awareness.

Richard F. Chambers Certified Internal Auditor Qualification in Internal Audit Leadership Certified Government Auditing Professional Certification in Control Self-Assessment Certification in Risk Management Assurance President and Chief Executive Officer

> T: +1-407-937-1200 E-mail: richard.f.chambers@theiia.org

August 2, 2019

Greetings and Congratulations!

It gives me great pleasure to present, on behalf of The Institute of Internal Auditors (IIA), the 2019 Building Awareness Champion award to IIA–Greece. This award is given annually by The IIA to show appreciation for the exceptional commitment made to promoting the internal audit profession during International Internal Audit Awareness Month celebrated each May.

By executing and taking part in activities throughout the month, IIA–Greece's efforts help build a deeper understanding of and bring a keen awareness to the value that internal audit brings to stakeholders. Indeed, the collective efforts of affiliates and chapters around the world help raise the profile of internal auditors as key to the success of their organizations. Thank you for everything you did to help spread that message.

Please accept the attached digital award as a sign of your professional commitment. I hope that you will display it proudly on your website. Although May is over, I know that IIA–Greece will continue the hard work it does to advocate all year for internal auditors and the important role they play in their organizations.

Once again, thank you for the excellent work you are doing to elevate the profession.

Best regards,

Richard 7. Chambers

Richard F. Chambers, CIA, QIAL, CGAP, CCSA, CRMA President and Chief Executive Officer

Global Headquarters

1035 Greenwood Blvd, Suite 401 Lake Mary, FL 32746 USA T: +1-407-937-1100 F: +1-407-937-1101 www.theiia.org

News

19

Auditors 'should have unlimited access' to avoid another Carillion

Draft Internal Audit Code of Practice recommendations:

Unrestricted access — internal audit should not be stopped from looking at any part of the firm Full access to senior meetings — including the right to attend executive committee meetings Full access to information — including all company records and "key management" data

https://www.cityam.com/internal-auditunlimited-access-to-avoid-carillion/

In regards to change initiatives, the common and oft-cited rule of thumb is that 70% will fail. But why such a depressing outcome? According to Scott Eblin, there are 3 related reasons and "they all involved too much of this and not enough of that." First, there is typically "too much solution, not enough acceptance". You might have the greatest idea ever. But, if you haven't convinced key stakeholders, you are likely to fail. You need to focus on the case for change!

Second, there may be "too much thinking, not enough feeling." Typically, people are driven to action based on emotions more so than logic. You need to win over their hearts and minds! The third reason is "too much results, not enough relationships." There should be a balance between

your results-oriented and relationship-oriented behaviors. You need your team to make it happen!

https://eblingroup.com/blog/three-reasonsyour-change-initiative-will-fail/

What is internal audit?

The role of internal audit is to provide independent assurance that an organisation's risk management, governance and internal control processes are operating effectively.

https://www.iia.org.uk/about-us/what-is-internal-audit/

ACCA develops «risk gearbox»

A new report from the Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) reveals how board-level risk management activities vary in organisations as a result of internal and external

factors. The report, «Risk and performance: Embedding risk management», highlights common challenges and good practices to overcome risk management difficulties.

Dr Simon Ashby from Vlerick Business School, the lead researcher on the report said: "Our report shows that embedding risk management is about more than monitoring risk metrics, risk and control assessment or independent oversight from the risk function. Staff within organisations need to believe that the tools of risk management and the work of the risk function add value. To achieve this, risk managers must be experts in social networking and relationship building. It is hard to achieve technical expertise in the formal tools of risk management and in the informal aspects of human relations, but we observed four risk functions that were successful in doing both."

https://www.accaglobal.com/gb/en/ professional-insights/risk/risk-andperformance.html

Employee risk: friends or foes?

Work relationships can sometimes be tricky. And strained relationships may even pose a threat to good governance. Here we identify five key takeaways for clear understanding of reporting and alignment responsibilities, including what should be expected and demanded.

<u>https://www.iia.org.uk/our-services/audit-risk-</u> magazine/features/employee-risk-friends-or-foes/?utm_campaign=1203576_Insight%20 Non-member%20August&utm_ medium=email&utm_source=Chartered%20 Institute%20of%20Internal%20Auditors&dm_ i=3YF1.PSOO.4U845J.2P4EY.1

Vhy Great Employees Leave Great Cultures

"We have a great culture." We have all heard it. We have all said it. But what does that mean?

https://hbr.

org/2018/05/why-great-employees-leavegreat-cultures?utm_campaign=hbr&utm_ source=linkedin&utm_medium=social

The finance leaders of two private businesses explain why strong governance is vital for them to thrive.

https://www.ey.com/en gl/assurance/whygood-corporate-governance-still-matters-inprivate-companies

Το 5G θα αναδιαμορφώσει όλες τις

βιομηχανίες

Μετά το 3G και το 4G έρχεται το 5G, συνεπώς δε θα έπρεπε να μας έκανε εντύπωση αυτή η αναμενόμενη μετάβαση. Η πραγματικότητα όμως δεν είναι αυτή. Πρόκειται για ένα μεγάλο άλμα στην τεχνολογία των δικτύων που προβλέπεται να άλλάξει όλα τα δεδομένα.

Are you a CEO that will define the future or defend the past?

https://hbr.org/2012/06/how-managersbecome-leaders

https://www.ey.com/en_gl/growth/are-you-aceo-that-will-define-the-future-or-defend-thepast

Γνωρίστε τους συντελεστές έκδοσης

Λάμπρος Κληρονόμος (CFE, MSc, QMS, ISMS, CICA) Γενικός Γραμματέας ΙΕΕΕ

Εργάζεται ως Chief Internal Audit Officer στιν Intralot SA, με 18ετή ελεγκτική προϋπηρεσία, στους κλάδους της Βιομηχανίας, ασφαλιστικής, ιδιωτικών νοσοκομείων,

τυχερών παιχνιδιών, software development, και κατασκευαστικής.

Μαρία Σουρή (CIA) Συντονιστής Έκδοσης Newsletter

Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου στην εταιρεία Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας ΑΕ, με μακρόχρονη εμπειρία στον εξώτερικό και Εσωτερικό Έλεγχο. Μέλος της Επιτροπής Δημοσίων Σχέσεων του EIEE.

Έφη Κόκκα

Εργάζεται ως Διοικητική Διευθύντρια του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών Ελλάδας (ΠΑ Ελλάδας), με εμπειρία 15 ετών στο χώρο του Marketing και των Πωλήσεων σε εταιρίες του κλάδου ενέργειας. ISO 9001 Lead Auditor Certification.

Φραγκίσκος Λεύκαρος (ACCA)

Εργάζεται ως Internal Audit Coordinator στην Intralot SA, με 5ετή προϋπηρεσία στον Εσωτερικό και εξωτερικό Έλεγχο.

Ιωάννης Μιχαλόπουλος (CIA)

Εργάζεται ως διευθυντής Ποιότητας, Υγείας Εργάζειας στον Εταιρεία Διανομής Αερίου Θεσσαλονίκης & Θεσσαλίας (ΕΔΑ ΘΕΣΣ), με 15ετή εμπειρία στους κλάδους των κατασκευών, του αλουμινίου και των

εταιρειών ενέργειας.

Μάκης Σολομών

Είναι απόφοιτος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και πιστοποιημένος ελεγκτής CIA, CRMA. Για 11 έτη εργάσθηκε σε διεθνείς ελεγκτικούς οίκους (PWC, Deloittel ως Senior Manager of Enterprise Risk Services.

Για 5 έτη εργάσθηκε σε εταιρία Διαχείρισης Επενδύσεων ως Senior Officer of Finance, Compliance and Risk Management. Έχει επίσης εργασθεί ως Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου στο ΤΑΙΠΕΔ και στην AVIS Greece. Σήμερα είναι Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου στην εταιρία Elpedison.

Ζώης Π. Σόμπολος (PhD, CIA, CISA)

Εργάζεται ως Εσωτερικός Ελεγκτής στον Ομιλο της Εθνικής Τράπεζας, έχοντας 7ετή εμπειρία στον Έλεγχο Πληροφοριακών Συστημάτων και σε τεχνικές Data Analytics.

Αρετή Χαντζή

Εργάζεται τα τελευταία 3 χρόνια στο Εμγαζεταί τα τελευταία 3 χρογία ότο τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών. Πτυχιούχος του τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Έχαι ξάβει πιστοποίηση «Διαχείριση Κινδύνων και Εσωτερικός Έλεγχος» από το Ινατιτούτο Εκραίδουσος

Εσωτερικός Έλεγχος» από το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΙΕΣΟΕΛ).